T. C.

MAARİF VEKİLLİĞİ

TEBLİĞLER DERGİSİ

Her hafta Pazartesi günleri neşrolunur.

Neşriyat Müdürlüğünce çıkarılır. Tek tek satılmaz. Alâkadar makam ve müessesele dağıtılır. 50 nüshadan ibaret bir yıllığı kırk kuruş mukabilinde abonelerine gönderilir.	7 Temmuz 1941 PAZARTESİ	Cilt : 3 Sayı : 127

KANUNLAR:

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki kanuna ek 3888 sayılı kanunun üçüncü maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında kanun

Kanun No: 4069 *Kabul tarihi: 23/VI/1941*

Neşri tarihi: 1/VII/1941

Madde 1 — 26/VI/1940 tarih ve 3888 sayılı kanunun üçüncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

A) Her derecedeki okullarda askerlik dersi okutacak subay öğretmenler haftada dört saatten fazla ders okutabilirler. Bu subay öğretmenler haftada dört saatten fazla ders okutabilirler. Bu subay öğretmenlere 18/VI/1934 tarih ve 2517 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasına göre ücret verilir.

B) Askerî okullarda öğretmen bulunmamasından dolayı ilâve vazife öğretmenlik verilen subay ve askerî memurlar haftada dört saat kaydına tâbi tutulmazlar. Bunlara 3888 sayılı kanunun 3 üncü maddesine göre saat hesabile verilecek tedris ücreti rütbeleri maaşı tutarının üçte ikisini tecavüz edemez.

Muvakkat Madde — Askerlik dersi öğretmenlerinin 1 haziran 1940 tarihinden bu kanunun mer'iyeti tarihine kadar geçen zamana ait ücretleri, haftada dört saat kaydına tâbi tutulmaksızın haftada okuttukları beher ders saati için orta mekteplerle meslek mekteplerinde ve bu derecedeki diğer mekteplerde ayda maktuan dört lira ve yüksek mekteplerle lise, muallim ve bu derecedeki diğer mekteplerde ayda maktuan altı lira üzerinden tesviye edilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

26/VI/1941

TALİMATNAMELER:

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

ÖZET :
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Lisans tedrisat ve imtihan talimatnamesinin 35 inci ve Ankara Hukuk Fakültesi Talimatnamesinin 32 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında.

Karar sayısı : 76
Karar tarihi : 26/VI/1941

Talebenin bir sınıftan üstün sınıfa terfi edebilmesi şartlarını tespit etmek üzere aynı mahiyette olarak Ankara Hukuk Fakültesi Lisans, Tedrisat ve imtihanlar talimatnamesine 32 inci ve İstanbul Hukuk Fakültesi Lisans, tedrisat ve imtihan talimatnamesine 35 nci madde olarak konulmuş bulunan hükmün yazılış itibarile maksadı tam ifade etmediği ve bazı kısımlarının biribirile mütenakız görüldüğü hakkındaki Yüksek Tedrisat Umum Müdürlüğünün 4260/3 - 395 sayılı 14/V/1941 tarihli yazısı tetkik olundu.

Teklif veçhile her iki talimatnamenin bu maddelerinin sureti ilişik şekilde tadil edilmesi uygun görüldüğünün Vekillik Yüksek Makamının tasvibine arzı kararlaştı.

Madde — İmtihanı başarabilmek için yazılı ve sözlü bütün imtihan numaralarının vasatisi yediden aşağı olmamak ve herhangi bir dersten beşten aşağı numara almamış bulunmak lâzımdır. Yaz devresinde bu vasatiyi doldurmıyanlar veya bu vasatiyi doldurmakla beraber ikiden fazla dersten beşten aşağı numara almış bulunanlar ikmale kalırlar ve ikmal devresinde sözlü imtihanların hepsine girerler. Ancak yaz imtihanında aldıkları numaralarının vasatisi yediye varıp da sözlü imtihanlarda bir veya iki dersten beşten aşağı numara almış olanlar yalnız bu derslerden tekrar imtihan edilir. Yalnız bir dersten beşten aşağı numara almış olanların diğer numaralarının vasatisi dokuzu bulursa beşten aşağı olan ders numarası Fakülte Meclisi kararı ile beşe çıkarılabilir. Profesörler Meclisi lüzum görürse talebe bu dersten tekrar imtihana tâbi tutulur ve alacağı nota göre muamele görür.

PROGRAMLAR:

30/VI/1941 tarih ve 126 sayılı Tebliğler Dergisinde intişar eden «Akşam Ticaret Okulları müfredat programı» nın devamı.

Kanuna göre defterler:

1 — Yevmiye defteri;
2 — Esas defter «defterikebir»
3 — Bilânço ve envanter defteri;
4 — Kopye muharrerat defterleri;

Muavin defterler :

1 — Kasa defteri;
2 — Emtia defteri;
3 — Alış, satış, faturalar defterleri;

Bu ay zarfında bir ticarethanenin monografisi yaptırılacaktır.

Monografi: Sermaye vaz'ı (para ve muhtelif sabit kıymetlerin sermaya olarak konması gösterilecek)

Ticaret evinin açılabilmesi için :

Peşin verilen kira, tabettirilen evrak, yaptırılan muhtelif tesisat, alınan demirbaş eşya, mefruşat gibi daha bir takım işe başlayabilmek için her ticarethanede yapılan sarfiyat.

Peşin, veresiye, senetle alınan ve bu suretle satılan mallar, bize iade edilen ve bizim beğenmeyip geriye gönderdiğimiz mallar. Alıcı ve satıcı vaziyetlerine göre terkedilen iskontolar. Bankalar nezdinde hesabı carî açmak, hesabı cariden para çekmek, bankalar vasıtasile bayilere borç ödemek, bankalara senet iskonto ettirmek; bankalara tahsil edilmek üzere müşterilerimizin senetlerini vermek, bankalardan alınan itibar mektupları ve ecnebi paralar, bankalara rehin mal vermek, bankaların hesabımıza tahsil ettikleri senetlerin hesabımıza geçirildiği haberini almak, bankalarda hesabımızdan bayiler hesabına alacaklarını naklettirmek gibi bir tüccarın banka ile olan münasebetini müselsel maddelerle temin etmek.

% Muayyen miktarını peşin olarak verilmesi halinde yapılan siparişler, bu suretle kabul olunan siparişler, malların yollarda geçirdikleri masrafları göstermek, mübayaa için harice gönderilen memurlar için yapılan muvakkat sarfiyat ve bunların sonradan yapılan mahsupları.

Memurlara, maaş tahakkuk ve tediye şekilleri, memurlara verilen avanslar ve mahsupları, memur vergilerinin emanete alınması, hariçten ticarethaneye bırakılan emanet para malların kabulü ve bunların reddi.

Münakale, mahsup maddeleri; şüpheli alacakların şahıs hesaplarından alınması, demirbaş imha ve masrafları hesapları.

Envanter, muamelâtı mizanlar, bilânço.

Monografi üç safhaya ayrılacak, muamelâtın bir kısmı bir aylık mizanla kontrol edildikten sonra ikinci aylık olarak farzedilen muameleyi müteakip ikinci mizan ki bu mizanı umumî muvakkat olarak kabul edilecek ve bu mizandan sonra envanter, mizanı umumî kat'î ve bilânço tanzim edilecektir.

Monografinin devamı esnasında hatalar yaptırılacak ve tashih şekilleri de gösterilecektir.

Ortaklık ve komisyon muhasebesi ve şirketlerden:

1 — Kollektif;
2 — Komandit;
3 — Anonim;
4 — Limited;

5 — Kooperatif şirketlerinin kısaca teşekkül formaliteleri ve muhasebesi. Şirketlerin muhasebesinde; bütün şirketlerde sermaye vaz'ı formaliteleri ve bilhassa hisse senedatı neşreden şirketlerin muhtelif şirketlerde sermaye vaz'ı esaslı gösterilecek. Kazanç Kanununa göre her şirketin yalnız bilânço modeli yapılacaktır.

Sınıf: 2 haftada 5 saat

Muhtelif muhasebe sistemleri:

1 — Kasa yevmiye;
2 — Kasa irat - masraf;
3 — Tek yevmiye «İtalyan usulü»;
4 — Defterikebirli yevmiye «Amerikan usulü»

5 — Merkeziyet usulleri gösterilecek ve farklarının daha iyi anlaşılması için beş on maddelik monografiler her birinden yaptırılacaktır. Monografilerden birisinin ziraat muhasebesine istinat ettirilmesi muvafıktır.

Bankacılık ve banka muamelâtı:

Bankacılık ve banka muamelâtı hakkında umumî malûmat.

Muhasebesi:

1 — Para tevdiatı ve geriye alınması:

a) Vadesiz;

b) Vadeli;

2 — Mücevherat tevdiatı ve geriye alınması;
3 — Bankalara ecnebi para aldırmak ve sattırmak;
4 — Senetler tahsil muameleleri;
5 — Muhasiplerle cereyan eden muamelât;
6 — Muhtelif kıymetler mukabilinde ikrazat;
7 — Konişmento mukabilinde yapılan muameleler;
8 — Varant - resepise muamelâtı;
9 — Havale kabulü;
10 — Biriktirme işleri;
11 — Bankaların şubelerle olan muamelâtı v. s.

Her muameleye ait maddelerin ne suretle başladığı ve kapandığı gösterilecektir. Öğretmen, kayıtları servislerinden itibaren geçirdikleri safhalara göre izah edecektir.

Sanayi hakkında umumî malûmat ve sanayide kullanılan başlıca hesaplar:

1 — İptidaî maddeler hesabı;
2 — Mamul maddeler hesabı;
3 — Satış hesapları;
4 — İşletme hesapları;
5 — Bekaya hesabı;
6 — İmalât hesapları;
7 — Umumî masraflar;
8 — İşletme masrafları;
9 — Sabit, mütedavil, muhassas kıymetler, aslî nazım hesaplar;

Fabrika muhasebesinde nazarı dikkati celbeden maliyet fiyatlarına umumî ve imalât masraflarının ilmî bir surette tedarikine bekaya gibi ikinci bir istihsalde kullanılacak maddelerin hareketlerine lüzumu kadar ehemmiyet verilmelidir.

A. Şubesi Umumî ve Ekonomik Coğrafya Dersleri Programı

Umumî ve Ekonomik Coğrafya derslerinin gayesi

Umumî ve ekonomik coğrafya derslerinin gayesi ilk tahsilini müteakip orta tahsile gidemiyen ve akşam okullarında okuduktan sonra hayata atılmak mecburiyetinde bulunan kimselere ticaret hayatı için elzem olan umumî ve ekonomik coğrafya bilgilerini vermek, iç ve dış piyasalar mevzuu teşkil eden millî ve ecnebi emtia hareketlerini, vasıflarını, memleketlerini tanıtmaktır.

Coğrafya derslerinde dikkat edilecek noktalar

Umumî coğrafya derslerinin müfredat programı bahisleri muhtasarca okutulacak ve esaslı bilgiler verilecektir. Her memleketin tebarüz eden ekonomik durumu da kısaca izah edilecektir. Ekonomik coğrafya deslerinde Türkiye ile diğer memleketler arasında mukayeseler yapmağa itina edilecektir.

A. ŞUBESİ UMUMÎ COĞRAFYA DERSLERİ PROGRAMI

Sınıf : 1 saat 2

Kıt'alar Coğrafyası :

1 — Dünya üzerinde kıt'aların dağıtılışı,
2 — Kıt'aların sahası, nüfusu,

A. Asya kıt'ası :

1 — Kıt'anın mevkii,
2 — Umumî teşekkülât (dağları, yaylaları, vadileri, akar suları ve gölleri)
3 — İklimi (rüzgârları, suhunet ve yağış durumu)
4 — Kıt'anın siyasî taksimatı (siyasî taksimatta ticarî merkezlerden, limanlardan, münakalâttan da kısaca bahsedilecektir)

B. Avrupa kıt'ası :

1 — Kıt'anın mevkii,
2 — Umumî teşekkülât (dağları, yaylaları, vadileri, akar suları ve gölleri)
3 — İklimi (rüzgârlar, suhunet ve yağış durumu)
4 — Kıt'anın siyasî taksimatı (siyasî taksimatta ticarî merkezlerden, limanlardan, münakalâttan da kısaca bahsedilecektir)

C. Amerika kıt'ası :

1 — Kıt'anın mevkii
2 — Umumî teşekkülât (dağları, yaylaları, vadileri, akar suları ve gölleri)
3 — İklimi (rüzgârlar, suhunet ve yağış durumu)
4 — Kıt'anın siyasî taksimatı (siyasî taksimatta, ticarî merkezlerden, limanlardan, münakalâttan kısaca bahsedilecektir)

D. Avusturalya kıt'ası :

1 — Kıt'anın mevkii
2 — Umumî teşekkülât (dağları, yaylaları, vadileri, akar suları ve gölleri)
3 — İklimi (rüzgâr, suhunet ve yağış durumu)
4 — Kıt'anın siyasî taksimatı (ticarî merkezlerden, limanlardan, münakalâttan da kısaca bahsedilecektir.)

A. ŞUBESİ TÜRKİYE EKONOMİK COĞRAFYA DERSLERİ

Sınıf : 2 saat 2

A. Tabiî :

1 — Türkiyenin cihandaki mevkii.
2 — Türkiyenin tabiî mıntakaları ve hususiyetleri, (bu bahsa avarız, sahiller, iklim, akar sular dahildir.)

B. İdarî :

3 — Türkiyenin siyasî ve idarî teşkilâtı ve nüfusu

C. Ekonomik :

4 — Türkiyenin ekonomik durumu (cihandaki mevkii)
5 — Türkiyenin :
a) Ziraat ve ziraat mahsulleri
b) Sanayi ve merkezleri
c) Ticareti ve merkezleri
ç) Denizlerden çıkarılan maddeleri
d) Demiryolları, denizyolları, kara yolları, hava yolları.

A. ŞUBESİ EMTİA DERSLERİ

Emtia derslerinin gayesi :

Akşam ticaret okullarında emtia derslerinin gayesi; kısa bir tahsili müteakip piyasalarımızda iş alacak gençlerimize millî mahsullerimizi, istihsali, evsafı, piyasa teamülleri, ambalâjları, sevkettikleri memleketler itibarile tanıtmak ve bu gençlerimize ticaret evlerinde uzun zaman içinde öğrenecekleri bilgileri kısa bir zaman zarfında metodik bir şekilde öğretmektedir.

Emtia derslerinde dikkat edilecek noktalar

Akşam okullarında emtia derslerinin mümkün olduğu kadar müşahhas bir şekilde yapılmasına, okulda mevcut emtia müzelerinden istifade edilmesine ve okulda bulunmıyan maddeler için ticaret evlerinden, fabrikalarından, borsalarından istifade etmeğe gayret edilecektir.

Akşam okulları müdavimlerine piyasalarda öğrenecekleri şekilde bilgilerin verilmesine itina edilecek derslerin hayatî olmasına son derece dikkat olunacaktır.

A. ŞUBESİ EMTİA DERSLERİ PROGRAMI

Sınıf : 2 saat 1

1. inci kısım :

Türkiyenin toprak mahsulleri :

Buğday, arpa, çavdar, mısır, pirinç, pancar, şeker, şekerkamışı, keten, kenevir, palamut, üzüm, incir, fındık, zeytin, tütün.

Türkiyenin hayvanları ve hasılâtı :

Manda, koyun, keçi, at, deve, kümes hayvanları, kara ve denizde av hayvanatı.

Türkiyenin madenleri ve hasılatı :

Maden kömürü, demir, petrol, bakır, krom, tuz, maden suları.

Türkiyenin sanayii ve hasılâtı :

İplik, yün, keten, kenevir, pamuk, şeker, meşrubat, konserve, kösele, deri, tahta, kereste, yağ, sabun.

2 nci kısım :

Türkiyenin ihracat mahsulleri :

Üzüm, incir, tütün, fındık, pamuk, palamut, zeytinyağı, kömür, (bu maddeler cihanda mevcut rakip memleketlerin maddelerile mukayeseli okutulacak ve bu maddelerden her birinden memlekete giren para talebeye belletilecektir.)

Türkiyenin belli başlı ithalât maddeleri, limanları, ithalât mevkileri belletilecektir.

Not:

Birinci kısımda öğretmen derslerini daha ziyade piyasa teamüllerine istinat ettirecek ve teknolojik evsafa lüzum görmedikçe müracaat etmiyecektir.

İkinci kısımda esas piyasalar, istatistikler, nakliye vasıtaları, masraflarıdır.

A. Şubesi yazı dersleri

Yazı derslerinin gayesi:

Ticaret hayatında bütün defterler el yazısile tutulmakta bulunduğuna göre akşam ticaret okullarında yetişenlerin yazılarının temiz, okunaklı ve pişkin olması lâzımdır.

Yazı derslerinde dikkat edilecek noktalar

Yazı öğretmenleri muayyen bir metodla ve evvelâ redis uçlarile yazı temrinlerine başlıyacaklardır.
ve bilâhara:

1 — Blok harfleri öğretilecek.
2 — Blok teşkil ettirilecek.
3 — Muhtelif ticaret defterlerimizin kayıtları üzerinde eksersizler yaptırılacaktır.

ELYAZISI

Sınıf : 1

Haftada: 2 saat

1 — Orta kalınlıkta (Redis) ucu ile doğru ve eğri blok yazı (harfler, rakamlar, kelime ve muhtelif istifler)
2 — Redis ile el yazısı (Sütterlin)

Sınıf : 2

Haftada: 1 saat

1 — İnce (Ato) ucu ile (Grotesk) yazı (basit şekil)
2 — Redis ve ato ile el yazısı.

(Devamı var)

TAMİMLER :

HUSUSÎ MEKTEPLER MÜDÜRLÜĞÜ 25/VI/1941
Sayı : 9/2399

ÖZET :
Tatil kursları hakkında.

668.

Hususî Türk, azınlık ve yabancı ortaokul ve liselerinde de resmî ortaokul ve liselerde olduğu gibi bütünlemeye kalmış olan talebelerini yetiştirmek üzere tatil kursları açılabileceğinin ilgililere tebliğini rica ederim.

N. P

Maarif Vekili
Hasan - Âli Yücel

HUSUSÎ MEKTEPLER MÜDÜRLÜĞÜ 25/VI/1941
Sayı : 9/2400

ÖZET :
Mecburî hizmeti olan öğretmenler h.

669.

Mecburi hizmetlerini ifa etmediklerinden dolayı aleyhlerine takibata başlanmış olan öğretmenlerden olup ta sonradan hususî okullarda bir vazifeye tayin edilerek hizmet borçlarını ödemek istiyenler hakkında 25 sayılı Tebliğler Dergisinde intişar eden 176 numaralı tamim mucibince muamele yapılması ve bu gibi öğretmenlerden alınacak yeni taahhüt senetlerinin de inha evraklarile birlikte gönderilmesi uygun görülmüştür.

N. P.

Maarif Vekili
Hasan - Âli Yücel

HUSUSÎ MEKTEPLER MÜDÜRLÜĞÜ 3/VII/1941
Sayı: 9/2494

ÖZET :
Bakırköy Bezzazyan Ermeni okulu h.

670.

57 sayılı Tebliğler Dergisile neşredilen 316 sıra numaralı tamime ektir :

Görülen lüzum üzerine orta kısım sınıfları lâğvedilmiş olan Bakırköy Bezzazyan Ermeni Okulundan tasdikname alacak talebelerden bütünlemeli ve engelli olanların imtihanları, 1941 - 1942 öğretim yılı başında girecekleri okullarda bu okulların diğer bütünlemeli ve engelli talebelerile birlikte icra edilecektir.

Sözü geçen okuldan tasdikname alacak talebeler, girmek istedikleri okullarda, tasdiknamelerinde yazılı sınıflara imtihansız olarak kabul edileceklerdir. Bu tasdiknameler, İstanbul Maarif Müdürlüğünce tasdik edilmedikçe muteber olmıyacaktır.

Sözü geçen okulun ilk kısmı bir azınlık ilkokulu halinde faaliyetine devam edebilecektir.

N. P.

Maarif Vekili
Hasan - Âli Yücel

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ 4/VII/1941
Sayı : 83/5491

ÖZET :
«Okul ve Aile Ansiklopedisi» adlı eser hakkında.

671.

Ahmet Halit Kitabevi tarafından neşredilen ve 250 kuruş fiatla temin edilebilecek olan «Okul ve Aile Ansiklopedisi» adlı eserin birinci cildinin ilkokul öğretmenleri ve ilkokul talebe kütüphaneleri için faydalı olduğu görülmüştür.

İlgililere tavsiyesini rica ederim.

F. U.

Maarif Vekili
Hasan - Âli Yücel

DÜZELTME :

30/VI/1941 tarih ve 126 sayılı Tebliğler Dergisi ikinci sahife sağ sütununun on bir ve yirmi beşinci satırlarındaki (Ölçü kaidesi, Şirket kaideleri) ifadelerinin (üçlü ve şirket kaideleri) şeklinde düzeltilmesi rica olunur.

Bu dergideki tamimler tarafımızdan okunmuştur.

1	2 M. Aras	3	4	5
6 Hasta	7 N. Durukul	8	9 İzinde	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40